

Література

1. Чугункова Т.В. Використання клітинної селекції для створення стійких форм буряків / Т.В. Чугункова // Физиология и биохимия культурных растений. — 2009. — Т. 41. — № 6. — С. 509 — 514.
2. Яценко А. О. Селекційно-генетичні основи вдосконалення адаптивного потенціалу буряківництва в Україні / А. О. Яценко, А. І. Опалко // 36. наук. праць ІЦБ УААН. — К.: ПоліграфКонсалтинг, 2005. — Вип. 8. — С. 36–45.
3. Murasige T., Scoog F. A revised medium for rapid growth and bioassays with tobacco tissue culture // *Physiol. plant.* — 1962. — 15. — p. 473-497.

СОЗОЛОГІЧНА ОЦІНКА ФІТОЦЕНОЗІВ УЛАДІВСЬКОГО ЛІСНИЦТВА

Кравчук Г.І., Шевченко Н.В.

Вінницький національний аграрний університет

Дослідження були проведені нами з квітня по червень 2013 року. Об'єктом яких стали рідкісні рослини та стан лісових екосистем Уладівського лісництва.

Уладівське лісництво загальною площею 4354,0 га входить до складу ДП «Хмільницький лісгосп», розташоване в південній частині Літинського району Вінницької області. За лісорослинним районуванням територія лісництва відноситься до зони Лісостепу, Дністровсько-Дніпровського лісостепового округу і входить до складу Центрально-подільського лісогосподарського району для якого характерні: наявність лісових смуг та масивів на водорозділах та окремих урочищ серед степових ділянок. Характерне нестійке, перемінне зволоження ґрунту, широке розповсюдження сірих опідзолених ґрунтів та чорноземів, змішаний склад флори та фауни.

Ліси належать до змішаних широколистяних лісів.

Клімат району розташування лісництва помірно-континентальний з достатньою кількістю опадів.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток деревної рослинності можна відзначити наступне: перемінне зволоження ґрунту, спостерігаються періодичні засухи, суховії, зливові опади повторюються кожні 5-10 років, ранні осінні та пізні весняні заморозки, а також безсніжні зимові періоди при наявності морозів.

Рельєф Уладівського лісництва — хвилястий, місцями горбистий, порізаний глибокими балками та зарослими ярами. Переважаючі типи ґрунтів, лісові слабо і середньопідзолисті сірі і світло-сірі, супіщані свіжі, материнська порода — пісок і супісок, рідше глина з домішками піску. (Проект організації, 2012).

Дослідження лісової рослинності проводилося експедиційним методом по заздалегідь визначеному маршруту та закладанням пробних площ. При цьому визначалися тип лісорослинних умов, склад деревних порід та трав'яної рослинності.

Основною лісоутворюючою породою є дуб звичайний, який займає 72,6% (14601,9 га), граб звичайний — 6,9% та ясен звичайний 6,5%.

Ми виділили для досліджень три типи лісових екосистем Уладівського лісництва: водно-болотні, лучно-степові та лісові. До водно-болотних відносяться ставки, які займають площу 16 га (0,4%) та болота — 25 га (0,6%). До лучно-степових відносяться сіножаті, площею 10,2 га (0,2%). Лісові екосистеми займають площу 3927,4 га (92,2%).

Серед рослинного різноманіття досліджених лісових урочищ виявлено рослини, що входять до Списків охоронних об'єктів Бернської конвенції, «Че-

рвної книги України», «Червоної книги Вінниччини».

Pulmonaria officinalis L., Galanthus nivalis L., Corydalis cava Schweigg. et.Korte.) та *Anemone nemorosa L.* поширені по всій території лісництва. В кварталі № 88, виділ 1 ділянки 19,24 у діброві з молодняків зростає *Paris quadrifolia L.* У кварталі 29 — *Convallaria majalis L.*, а *Neottia nidus-avis(L.) Rich)* в зімкнутих деревостанах кварталу 38 виділ 2. У рідколіссі, проекції крон дерев яких займають 10-20% площі ділянки (кварталі 130 виділ 22), успішно ростуть біогрупи *Sorbus torminalis (L.) Crantz (Crataegus torminalis L., Pyrus torminalis (L.) Ehrh.)*.

При подальшому проектуванні організації розвитку лісового господарства «ДП Хмільницький лісгосп» необхідно врахувати соціологічні заходи, щодо збереження рідкісних рослин у досліджених кварталах Уладівського лісництва.

Література

1. Проект організації розвитку лісового господарства ДП «Хмільницький лісгосп», 2012. 1062 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТИПОВИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ДЕНДРОФЛОРИ ТИПОВИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ПОЛТАВСЬКОГО МІСЬКОГО ПАРКУ

Марценюк Т.І.

Полтавська загальноосвітня школа № 10

Світ рослин — найбільше диво природи, царство краси і наше цілюще багатство. З глибокої давнини людина використовувала природні блага рослинного світу і як джерело свого прожитку, і для полегшення своїх недуг. Спостережливість і народна мудрість заклали основу вживання рослин в лікуванні людини спочатку з місцевої флори, а в ході суспільного розвитку і налагодження торговельних стосунків — практично зі всієї земної кулі. Обмін знаннями дозволив людині створити вельмизначний арсенал лікарських засобів.

Одним із найцінніших зразків садово-паркового мистецтва як України так і Полтавщини є Полтавський міський парк-парк тихого відпочинку, який має статус заповідного об'єкта дендропарку загальнодержавного значення. Полтавський міський парк характеризується високими показниками видової різноманітності рослин, науковою, навчальною, естетично-декоративною та оздоровчою цінністю, а також парк має вагомуцінність в очищенні повітря, озеленення міста, підвищуючи декоративно-естетичну функцію території Полтави.

На його території зібрано чисельна колекція (243 види та форми) декоративних інтродукованих та аборигенних видів деревних рослин. Серед них значна кількість видів характеризується високими цілющими властивостями, які можна впроваджувати в лікувально-оздоровчу практику нашого регіону. Тому актуальним питанням є досліджувати видовий склад деревних рослин парку, які мають лікувальні, медоносні, господарські цінності з метою збільшення їх різноманітності шляхом використання насінневої бази.

Полтавський міський парк широко використовується в навчально-виховній та науковій роботі загальноосвітніх шкіл, вищих навчальних закладів Полтавського регіону. Зокрема, на його території активно проводиться екскурсійна діяльність. У 2013 році учням 10 школи м. Полтава було організовано та проведено цікаву екскурсію директором дендропарку М.Л. Шлафером.

Саме ця екскурсія надихнула нас на такий девіз: «Щоб відтворювати та охороняти-необхідно добре знати!» Тому разом з учнями гуртка екологічного